

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **T. D. P.**, zastoupený Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2018, čj. OAM-108/LE-LE05-LE05-R2-2017, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 11. 2019, čj. 42 Az 7/2018-29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím dle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), zastavil řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Dospěl k závěru, že se jedná o opakovanou žádost, která je nepřijatelná podle § 10a písm. e) zákona o azylu. Žalobce totiž žádost odůvodnil stejnými skutečnostmi, jako svou předchozí žádost z roku 2015, na jejímž základě mu mezinárodní ochrana nebyla udělena. Konkrétně se jednalo o snahu legalizovat si pobyt na území ČR poté, co žalobci nebylo prodlouženo povolení k pobytu, a dále soukromé a rodinné vazby na území ČR. Žalobce zde má družku a dospělou dceru. Na tom podle žalovaného nic nemění skutečnost, že se osoba družky od předchozí žádosti změnila a dcera se v mezidobí vdala a otěhotněla.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále „krajský soud“), ve které namítal, že se žalovaný nesprávně odmítl zabývat změnami, které nastaly v žalobcově soukromém a rodinném životě. Od předchozí žádosti žil s jinou partnerkou, stará se o dceru, která byla v průběhu řízení těhotná a následně se starala o novorozené dítě (vnouče žalobce). Přinejmenším v případě dceřina těhotenství jde nepochybně o novou okolnost. Podle žalobce je také třeba posuzovat individuálně každý partnerský vztah.

[3] Krajský soud žalobu v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Dospěl k závěru, že žalovaný řádně provedl srovnání tvrzených důvodů a neshledal v tvrzených skutečnostech žádné azylově relevantní změny. Krajský soud se s ním ztotožnil a dospěl k závěru, že žalobce v obou svých žádostech o udělení mezinárodní ochrany uvedl stejné důvody, a to snahu o legalizaci pobytu poté, co mu nebyla prodloužena platnost jeho pobytového oprávnění, a vedle toho své rodinné vazby na území ČR. Žalovanému za takové situace nelze vyčítat, pokud se v odůvodnění svého rozhodnutí omezil pouze na konstatování neměnnosti azylových důvodů. Pro úplnost krajský soud dodal, že žalobce netvrdil nemožnost svého návratu do země původu spolu s družkou. Za změnu okolností nelze považovat ani změnu v osobě družky, ani těhotenství, resp. rodičovství dcery žalobce, jejímž pobytem v ČR argumentoval již ve své první žádosti. Drobné změny v rodinných poměrech nelze považovat za azylově relevantní skutečnosti, které by měly být zohledňovány při opakovaných žádostech. Žalobce ani neuvedl žádné závažné výjimečné skutečnosti, které by z hlediska rodinného života odůvodňovaly nutnost jeho přítomnosti v ČR.

[4] Proti tomuto rozsudku nyní žalobce (dále „stěžovatel“) brojí kasační stížností. K otázce přijatelnosti kasační stížnosti uvádí, že se krajský soud dopustil zásadního pochybení spočívajícího v nesprávném vyhodnocení „novosti“ okolností týkajících se rodinného a soukromého života. Důvodnost kasační stížnosti zakládá na argumentaci, dle které zásah do jeho soukromého a rodinného života mohl představovat výjimečně důvod pro udělení doplňkové ochrany (k tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2015, čj. 1 Azs 84/2015-24). Okolnosti, které se od předchozí žádosti změnil, mohl žalovaný posuzovat z hlediska azylové relevance pouze tehdy, pokud by se zabýval důvodností žádosti, protože se nejedná o okolnosti, které by bylo možné *prima facie* vyloučit jako azylově nerelevantní. Povinností žalovaného tak bylo vyhodnotit dané okolnosti alespoň z hlediska toho, zda jsou nové, což se v případě těhotenství stěžovatelovy dcery nestalo. Individuálně měl být také posuzován vztah stěžovatele s družkou, jelikož se může závislost družky a jejich dětí na stěžovateli lišit.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl, aby ji Nejvyšší správní soud zastavil podle § 33 písm. b) či d) zákona o azylu, případně ji odmítl jako nepřijatelnou nebo zamítl. Péče o stěžovatelova vnuka je v režii matky (dcery stěžovatele). Žalovaný narození daného dítěte neposuzoval jako novou okolnost, protože se nejedná o dítě stěžovatele. Žalovaný se zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací stěžovatele, přihlédl i k jeho zdravotnímu stavu a neshledal indicie, že by se jednalo o případ hodný zvláštního zřetele. Má za to, že kasační námitky neprokazují, že by jeho rozhodnutí bylo nezákonné. Trvá na tom, že stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, které by byly relevantní pro opakované meritorní posouzení žádosti o mezinárodní ochranu.

[6] Nejvyšší správní soud k podané kasační stížnosti předně uvádí, že podle § 104a odst. 3 s. ř. s. kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany odmítne pro nepřijatelnost, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany lze pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká

pokračování

právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2007, čj. 8 Azs 109/2006-43).

[7] Nejvyšší správní soud v projednávané věci neshledal přijatelnost kasační stížnosti. V mezích vytyčených výše citovaným usnesením nelze spatřovat v namítaných skutečnostech přesah vlastních zájmů stěžovatele. Proto kasační stížnost odmítl podle § 104a s. ř. s.

[8] Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře opakovaně zabýval podmínkami posuzování opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu. Pokud cizinec podá druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany, jako je tomu ve věci stěžovatele, věcného projednání se jí dostane pouze za předpokladu, že v žádosti tvrdí nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly obsahem jeho předchozí žádosti, nemohl je tvrdit bez vlastního zavinění a zároveň jsou tyto skutečnosti relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 6. 3. 2012, čj. 3 Azs 6/2011-96, č. 2642/2012 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 26. 5. 2020, čj. 1 Azs 114/2020-44). Věcné projednání opakované žádosti je výjimkou, kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, tedy princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, čj. 9 Azs 5/2009-65, a ze dne 5. 11. 2008, čj. 9 Azs 14/2008-57, nebo na ně navazující usnesení ze dne 5. 12. 2019, čj. 7 Azs 306/2019-67).

[9] Nejvyšší správní soud pak ve své judikatuře rovněž uvedl, že za nové skutečnosti, na jejichž základě lze věcně posoudit opakovanou žádost o mezinárodní ochranu, je nutno považovat „*nikoli jakékoli nové skutečnosti nebo zjištění, ale pouze takové, které by prima facie mohly mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele. Ostatně v jiných případech by nové správní řízení pozbývalo jakéhokoli smyslu, protože jeho výsledek by byl předem daný a ve svém důsledku by takové správní řízení nekorespondovalo s požadavkem hospodárnosti vnímaným jakožto dosahování žádoucích výsledků s co nejmenšími možnými náklady* (viz rozsudky ze dne 25. 4. 2018, čj. 6 Azs 60/2018-43, a ze dne 11. 6. 2009, čj. 9 Azs 5/2009-65).

[10] Jak přiléhavě ve svém rozhodnutí odkázal také žalovaný, Nejvyšší správní soud se obdobnou situací zabýval již v usnesení ze dne 19. 10. 2016, čj. 9 Azs 248/2016-44. Z tohoto usnesení plyne, že sama skutečnost, že má cizinec na území ČR celou rodinu, není novým azylově relevantním důvodem, pokud žalovaný touto informací disponoval již při rozhodování o první žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Nejedná se tedy o novou skutečnost, kterou by byl správní orgán, a následně krajský soud, povinen hodnotit. Tak tomu bylo i v nyní posuzované věci. Samotné těhotenství stěžovatelovy dcery v průběhu řízení ve věci jeho opakované žádosti o mezinárodní ochranu a to, že si stěžovatel našel jinou přítelkyni, nepředstavuje bez dalšího skutečnosti svědčící o hrubém pochybení krajského soudu zakládajícím přijatelnost kasační stížnosti.

[11] Nejvyšší správní soud vedle toho uvádí, že podle jeho ustálené judikatury je primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany samotný žadatel a z obsahu jeho žádosti se pak v následujících fázích vychází. Žadatel je tím, kdo v řízení ve věci mezinárodní ochrany nese břemeno tvrzení a jeho žádost je posuzována z hlediska skutečností, které označí jako důvody k jejímu podání (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2015, čj. 5 Azs 134/2014-48, a ze dne 19. 1. 2017, čj. 2 Azs 272/2016-47, nebo rozsudek ze dne 26. 10. 2016, čj. 1 Azs 214/2016-32). V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2016, čj. 7 Azs 78/2016-23).

[12] Jakkoliv lze ve shodě se stěžovatelem citovaným usnesením sp. zn. 1 Azs 84/2015 připustit, že i zásah do soukromého a rodinného života může být v některých případech azylově relevantní, nelze současně přehlédnout, že se jedná o „*velmi výjimečné situace*“. Tvrdit takové velmi výjimečné okolnosti rodinného života bylo v souladu s výše citovanou judikaturou povinností stěžovatele. Ten však v žádosti žádné takové výjimečné důvody neuvedl a netvrdí je ani nyní. Sdělil pouze, že je jeho dospělá dcera těhotná a provozuje obchod, ve kterém by jí chtěl stěžovatel pomáhat, protože „*její manžel to neumí*“. Nyní v kasační stížnosti stěžovatel vznáší v zásadě obecné hypotetické námitky, které rozhodně nemohou být důvodem přijatelnosti kasační stížnosti. Závislost dcery stěžovatele, jeho družky či jejich dětí na jeho osobě se pochopitelně může měnit. Bylo však na stěžovateli, aby jejich případnou existenční závislost při pohovoru žalovanému sdělil, což neučinil. V takovém případě nelze shledat v napadeném rozsudku krajského soudu, potažmo rozhodnutí žalovaného, hrubé pochybení ve smyslu výše citované judikatury. Pouhá polemika stěžovatele s právními závěry, ke kterým krajský soud ve věci dospěl a které zjevně nejsou v příkrém rozporu se skutkovými zjištěními, rozhodně není důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

[13] Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že samotná snaha o legalizaci pobytu nemůže být azylově relevantním důvodem (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, čj. 7 Azs 138/2004-44, ze dne 16. 2. 2005, čj. 4 Azs 333/2004-69, ze dne 20. 10. 2005, čj. 2 Azs 423/2004-81, ze dne 24. 2. 2005, čj. 7 Azs 187/2004-94, nebo ze dne 10. 2. 2006, čj. 4 Azs 129/2005-54).

pokračování

[14] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 9. září 2020

Milan Podhrázký
předseda senátu